

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Валентина ЯКУБІВ

«18» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
фахового випробування з

польської та англійської мови

для зарахування на перший рік навчання за освітнім рівнем
магістра на основі освітнього рівня бакалавра (спеціаліста/магістра)
у 2026 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 4 від 18 травня 2026 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю В11Філологія, В11.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська при прийомі на навчання на основі ступеня бакалавра до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2026 році.

Програма містить основні питання з *польської мови, англійської мови* та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

«Польська мова»

FONETYKA I FONOLOGIA

1. Fonetyka jako nauka o dźwiękowej strukturze mowy. Przedmiot, zadania, działy fonetyki.
2. Fonetyka w Polsce i na świecie. Historia badań fonetycznych.
3. Dziedziny zastosowania fonetyki.
4. Budowa narządów mowy. Aparat oddechowy, dźwiękowy, artykulacyjny.
5. Funkcjonowanie narządów mowy. Opis artykulacji głoski.
6. Głoska a litera. Alfabet. Fazy artykulacji głoski.
7. Fonetyczna zasada pisowni polskiej. Przyczyny rozbieżności między ortografią a fonetyczną zasadą pisowni w języku polskim.
8. Najważniejsze różnice między wymową a pisownią w języku polskim.
9. Cztery zasady pisowni polskiej.
10. Transkrypcja fonetyczna. Zasady transkrypcji fonetycznej.
11. Akustyczna i artykulacyjna charakterystyka głosek polskich.
12. Samogłoski, ich funkcje i charakterystyczne cechy artykulacyjne. Trójkąt Benniego.
13. Wymowa samogłosek nosowych w języku polskim.
14. Kryteria podziału spółgłosek polskich.
15. Ogólne pojęcie sylaby. Sylaby zamknięte i otwarte. Zasady podziału wyrazów na sylaby w języku polskim.
16. Pojęcie akcentu. Akcent stały a swobodny. Pojęcie akcentu zdaniowego. Akcent logiczny. Wyrazy atoniczne (klityki). Zestrój akcentowy.
17. Płoczas w języku polskim.
18. Upodobnienia wewnątrzwyrazowe w języku polskim. Upodobnienia międzywyrazowe w języku polskim.
19. Alternacje w języku polskim.

20. Fonologia jako dział językoznawstwa.
21. Głoska a fonem.
22. Opozycje fonologiczne w języku polskim.

MORFONOLOGIA. FLEKSJA

1. Przedmiot i zakres fleksji. Główne zadania fleksji, jej działy. Fleksja a inne działy językoznawstwa.
2. Podstawowe pojęcia syntagmatyki fleksyjnej: morf fleksyjny, forma fleksyjna, część gramatyczna. Budowa formy wyrazowej.
3. Wyraz. Słowo. Leksem. Forma wyrazowa. Syntetyczne a analityczne formy fleksyjne.
4. Pojęcie paradygmatu. Paradygmat defektywny. Formy wariantywne a synkretyczne.
5. Leksemy odmienne, nieodmienne, funkcjonalnie odmienne.
6. Kategoria gramatyczna, jej typy. Kategoria fleksyjna i klasyfikująca, syntaktycznie zależna i syntaktycznie niezależna.
7. Części mowy. Kryteria podziału wyrazów na części mowy. Fleksyjne kryterium podziału wyrazów na części mowy (klasyfikacja leksemów Z. Saloniego).
8. Niesamodzielne części mowy. Przyimek, partykuła.
9. Niesamodzielne części mowy. Spójnik. Wykrzyknik.
10. Kategoria rodzaju rzeczowników polskich. Zagadnienie dwurodzajowości.
11. Kategorii semantyczne osobowości, żywotności. Formy synkretyczne w deklinacji rzeczowników.
12. Podział rzeczowników ze względu na znaczenie.
13. Kategoria liczby. Rzeczowniki plurale i singulare tantum.
14. Przypadek jako kategoria gramatyczna, jego wykładniki, funkcje.
15. Pojęcie deklinacji. Typy deklinacyjne. Zmiany historyczne w deklinacji polskiej. Podział rzeczowników na deklinacje
16. Deklinacja męska rzeczowników. Nieregularna odmiana rzeczowników rodzaju męskiego.
17. Deklinacja nijaka rzeczowników. Osobliwości w odmianie rzeczowników deklinacji nijakiej.
18. Deklinacja żeńska rzeczowników. Nieregularna odmiana rzeczowników deklinacji żeńskiej.
19. Deklinacja mieszana.
20. Skrótowcy a skróty. Typy i odmiana skrótowców.
21. Przymiotnik. Kategorie gramatyczne przymiotnika. Deklinacja przymiotnikowa. Typy odmiany przymiotnika.
22. Męskoosobowe i niemęskoosobowe formy przymiotników. Alternacje tematowe we fleksji przymiotnika.
23. Kategoria stopnia przymiotników. Stopniowanie proste, złożone.
24. Przymiotnikowa odmiana rzeczowników.
25. Zaimek. Klasyfikacja zaimków: znaczeniowa, funkcyjna, formalna. Zaimek jako część mowy. Formalna klasyfikacja zaimków.
26. Odmiana zaimków rodzajowych. Cechy osobliwe w przymiotnikowej fleksji

- zaimków rodzajowych. Budowa zaimków nieokreślonych.
27. Odmiana zaimków bezrodzajowych. Charakterystyczne cechy fleksji zaimków osobowych. Wielefunkcyjność zaimka się.
 28. Ogólna charakterystyka czasownika. Czasowniki stanowe i czynnościowe. Grupy czasowników ze względu na rodzaj czynności.
 29. Tematy czasownika: formotwórcze i fleksyjne. Czasowniki zmienno- i niezmiennotematowe, równotematowe i różnotematowe. Temat podstawowy i poboczny. Tworzenie form czasownikowych na podstawie tematów formotwórczych.
 30. Koniugacja. Paradygmaty koniugacji polskiej. Podział czasowników S. Szobera.
 31. Kryteria i praktyczne zastosowanie klasyfikacji czasowników J. Tokarskiego. Budowa tematu czasu teraźniejszego czasowników w opozycji do tematu czasu przeszłego.
 32. Werbalne kategorie gramatyczne. Kategoria czasu: znaczenie, wartości, wykładniki formalne.
 33. Charakter werbalnej kategorii aspektu. Para aspektowa. Kryteria gramatyczne wskazujące na aspekt.
 34. Sposoby tworzenia czasowników dokonanych i niedokonanych. Odpowiedniki aspektowe w zależności od znaczenia czasownika.
 35. Werbalna kategoria trybu. Kategoria strony czasownika.
 36. Budowa i odmiana koniugacyjnych struktur fleksyjnych czasownika.
 37. Budowa i odmiana deklinacyjnych struktur fleksyjnych czasownika. Imiesłowy przymiotnikowe.
 38. Gramatyczna kategoria osoby czasownika. Nieosobowe czasowniki. Nieokreślono-osobowe formy. Predykatywy.
 39. Przysłówek. Typy przysłówków ze względu na budowę, pochodzenie i sposób derywacji.
 40. Stopniowanie przysłówków. Słowotwórstwo przysłówków.

SŁOWOTWÓRSTWO

1. Derywacja i kompozycja jako procesy tworzenia nowych jednostek językowych.
2. Wyraz podstawowy i pochodny. Podstawa słowotwórcza i formant. Parafraza słowotwórcza. Peryfraza słowotwórcza.
3. Typy formantów słowotwórczych. Funkcje formantu.
4. Typ słowotwórczy i kategoria słowotwórcza. Pojęcie produktywnego typu słowotwórczego.
5. Gniazdo słowotwórcze, paradygmat słowotwórczy, takt słowotwórczy.
6. Kategorie słowotwórcze rzeczowników. Nazwy czynności.
7. Nazwy cech.
8. Nazwy wykonawców czynności i zawodów.
9. Nazwy narzędzi.
10. Nazwy nosicieli cech.
11. Nazwy żeńskie.
12. Rzeczowniki zdrobniałe i zgrubiałe. Nazwy ekspresywne.
13. Nazwy miejsc i nazwy mieszkańców.

14. Nazwy zbiorowe i nazwy istot młodych.
15. Rzeczowniki złożone.
16. Skróty i skrótowce.
17. Formacje przymiotnikowe. Ogólna charakterystyka.
18. Przymiotniki odrzeczownikowe.
19. Przymiotniki odprzymiotnikowe.
20. Kategorie słowotwórcze czasowników.
21. Kategoria aspektu: czasowniki dokonane i niedokonane.
22. Czasowniki prefiksalne.
23. Formacje przysłówkowe.

LEKSYKOLOGIA, FRAZEOLOGIA

1. Wstęp: krótki ekskurs do historii językoznawstwa.
2. Leksykologia jako dyscyplina językoznawcza.
3. Synchroniczne badania nad leksyką (semantyka leksykalna, socjolingwistyka, semazjologia, onomazjologia, statystyka leksykalna, frazeologia, paremiologia) i badania diachroniczne (etymologia, onomastyka).
4. Leksykologia – słownictwo – leksyka.
5. Zróżnicowanie słownictwa polskiego.
6. Warstwy słownictwa.
7. Wyraz-słowo-leksem. Semantyka.
8. Sposoby opisywania znaczenia w semantyce.
9. Relacje semantyczne między wyrazami: synonimia, antonimia, homonimia, polisemia.
10. Archaizmy, neologizmy w języku polskim.
11. Zapożyczenia w języku polskim.
12. Związki frazeologiczne (wg St. Skorupki).
13. Leksykografia polska: historia i współczesność.
14. Typy słowników języka polskiego.

SKŁADNIA

1. Składnia. Pojęcie i zakres składni. Miejsce składni w systemie językowym.
2. Podstawowe jednostki składniowe: zdanie i grupa składniowa. Grupy nominalne i werbalne współczesnej polszczyzny.
3. Wypowiedzenie. Główne zasady wypowiedzenia. Typy wypowiedzeń.
4. Rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi (ogólna ch-ka).
5. Zdania pytające. Klasyfikacja ze względu na cel pytania i budowę.
6. Zdanie wykrzyknikowe jako wypowiedzenia z zabarwieniem uczuciowym.
7. Zdanie pojedyncze. Pojęcie składnika syntaktycznego. Składnik a wyraz. Części zdania.
8. Główne i drugorzędne części zdania (ogólna ch-ka).
9. Stosunki między częściami zdania i sposoby ich wyrażania.
10. Podmiot. Sposoby wyrażania. Rodzaje podmiotu.
11. Orzeczenie. Sposoby wyrażania. Typy orzeczeń.
12. Zdania jednocłonowe. Ich rodzaje: nominalne i werbalne.

- 13.Sposoby łączenia orzeczenia z podmiotem. Zasady.
- 14.Dopełnienie. Typy dopełnień. Sposoby wyrażania.
- 15.Przydawka. Klasyfikacja przydawek. Sposoby wyrażania.
- 16.Podstawowe rodzaje okoliczników. Sposoby ich wyrażania.
- 17.Sposoby łączenia części grupy podmiotu i grupy orzeczenia (ogólna ch-ka).
- 18.Wyrazy w zdaniu poza związkami.
- 19.Interpunkcja zdania pojedynczego.
- 20.Pojęcie zdania złożonego. Podział wypowiedzeń złożonych.
- 21.Funkcjonalna i formalna klasyfikacja wypowiedzeń parataktycznych.
- 22.Strukturalne rodzaje wypowiedzeń hipotaktycznych. Wskaźniki zespolenia.
- 23.Klasyfikacja zdań podrzędnych ze względu na ich znaczenie (ogólna ch-ka).
- 24.Równoważnik zdania w wypowiedzeniu złożonym. Rodzaje.
- 25.Zdania wielokrotnie złożone. Wykresy. Graficzne przedstawienie struktury zdań złożonych.
- 26.Mowa niezależna i zależna. Zasady zamiany mowy niezależnej na zależną.
- 27.Interpunkcja zdania złożonego.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кравчук А. Польська мова – українцям: Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.
2. Burkat A., Jasińska A. Hurra po polsku 2. Hurra po polsku 1. Zeszyt ćwiczeń. Nowa edycja. Kraków, 2020. 108 s.
3. Burkat A., Jasińska A. Hurra po polsku 2. Podręcznik studenta. Nowa edycja. Kraków, 2020. 196 s.
4. Burkat A., Jasińska A., Małolepsza M. Hurra po polsku 3. Podręcznik studenta. Nowa edycja. Kraków 2020. 159 s.
5. Grzegorzczkova R. Wprowadzenie do semantyki językoznawczej, wyd. IV, rozszerzone, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2010.
6. Lipińska E. Z polskim na ty. Kraków 2006. 295s.
7. Madeja A., Achteлик A., Świątek M. Bądź na B1. Zbiór zadań z języka polskiego oraz przykładowe testy certyfikatowe dla poziomu B1, Universitas, Kraków, 2012.
8. Mędak S. Słownik form koniugacyjnych czasowników polskich. Kraków: Wydawnictwo „Universitas”, 2005.
9. Mędak S. Słownik odmiany rzeczowników polskich. Kraków: Wydawnictwo „Universitas”, 2011.
- 10.Pasieka M. Język Polski dla cudzoziemców. Ćwiczenia dla początkujących. Wrocław, 2001.
- 11.Pyzik J. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Kraków: Universitas, 2011.
- 12.Style współczesnej polszczyzny. Przewodnik po stylistyce polskiej, pod red. E.Malinowskiej, J.Nocoń, U.żydek-Bednarczuk. Kraków: Universitas, 2013.
13. Szpigiel R. Testuj swój polski. Gramatyka 1. Kraków 2012. 131 s.
- 14.Tambor J. Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Warszawa, 2007. 189 s.

15. Zdankiewicz-Jedynak D. Wykłady ze stylistyki, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008.

Інформаційні ресурси

1. Portal Edukacyjny – Język polski online / Kultura / Sztuka. – Dostęp: <http://polski-online.pl/>
2. Polski na wynos. – Dostęp: <https://www.polskinawynos.com>
3. Materiały do nauczania języka polskiego. – Dostęp: <http://epolish.eu/main/materials/index.html>
4. Polski / slowka.pl. – Dostęp: <http://www.polski.slowka.pl/>
5. Słownik języka polskiego. – Dostęp: <http://sjp.pwn.pl/>

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

«Англійська мова»

ЛЕКСИКА

Лексичний мінімум вступника складає 2500 одиниць, які є необхідними для виконання тестових завдань.

МОРФОЛОГІЯ

1. Іменник: правила утворення множини та присвійного відмінка.
2. Збірні та абстрактні іменники.
3. Артикль: неозначений, означений, відсутність артикля.
4. Особливості вживання артиклів у сталих словосполученнях.
5. Прикметник: ступені порівняння прикметників.
6. Займенники.
7. Числівники.
8. Прийменники.
9. Прийменники місця, напрямку, часу.
10. Інфінітив.
11. Дієприкметники.
12. Герундій.
13. Прислівник: утворення прислівників.
14. Ступені порівняння прислівників.
15. Дієслово: видо-часові форми дієслова в активному / пасивному стані.
16. Модальні дієслова та їх еквіваленти.
17. Фразові дієслова.
18. Дієслова – зв'язки.
19. Безособові форми дієслова.

СИНТАКСИС

1. Основні типи речень: стверджувальне, питальне, заперечне, спонукальне.
2. Порядок слів у реченнях різних типів.
3. Прості речення.
4. Безособові речення.
5. Складносурядні та складнопідрядні речення.
6. Пряма і непряма мова.
7. Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.
8. Речення з there is / there are.
9. Складносурядні речення зі сполучниками and, but.
10. Складнопідрядні речення зі сполучниками because, so, if, when, that, that is why.
11. Речення зі сполучниками neither...nor, either...or.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/>
2. Foley M., Hall Diane. Longman Advanced Learners' Grammar. A self-study reference and practice book with answers. Pearson Education Limited, 2003. 384 p.

3. Hastings B., Mckinlay S. High Note 3. Student's Book. Pearson Education Limited, 2020. 176p.
4. Hastings, B., & McKinlay, S. (2020). High Note 3 Student's Book. Pearson Education Limited.
5. Hastings, B., & McKinlay, S. (2020). High Note 3 Workbook. Pearson Education Limited.
6. Hastings, B., Roberts, R., Edwards, L., Szlachta, E., Bright, C., & Krantz, C. (2020). High Note 4 Student's Book. Pearson Education Ltd
7. Hastings, B., Roberts, R., Edwards, L., Szlachta, E., Bright, C., & Krantz, C. (2020). High Note 4 Workbook. Pearson Education Ltd.
8. Online Collocation Dictionary <https://www.freecollocation.com/>
9. Swan M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2008. 658 p.
10. Ted Talks. URL: <https://www.ted.com>
11. Барановська Т.В. Граматика англійської мови. Київ, 2004. 383 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

